

DŪKŠTO GLOBOS NAMŲ FIZINIO IR PSICHOLOGINIO SMURTO PRIEŠ PASLAUGŲ GAVĖJUS PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Dūkšto globos namų (toliau – Globos namai) fizinio ir psichologinio smurto prieš paslaugų gavėjus prevencijos ir intervencijos tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) nustato, Globos namų prevencijos ir intervencijos priemonių sistemą, saugiai nuo fizinio ir psichologinio smurto aplinkai kurti Globos namuose.

2. Tvarkos aprašo tikslas – sukurti saugią, palankią aplinką Globos namuose, kurioje paslaugų gavėjai jaučiasi gerbiami, priimti, saugūs, jų nuomonė ir siūlymai yra išklausomi ir vertinami. Psichologinė paslaugų gavėjų savijauta ir saugumas, Globos namuose susiję su emocine paslaugų gavėjų, Globos namų darbuotojų, gerove, jų tarpusavio santykiais. Prevencija yra nuolatinis, cikliškas (ne baigtinis) procesas, apimantis esamų arba potencialiai galimų problemų identifikavimą.

3. Prevencijos priemonės, nukreiptos į visus Globos namų gyventojus, padeda išvengti problemų (pvz., fizinio smurto) atsiradimo.

4. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:

4.1. Į smurtą ir patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl socialinės padėties, lyties, amžiaus, seksualinės orientacijos, negalios, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

4.2. Kiekvienas Globos namų bendruomenės narys reaguoja į smurtą ir patyčias nepriklausomai nuo smurto ir patyčių formos, turinio, lyties, amžiaus, socialinio statuso, religinės, tautinės priklausomybės ir (ar) kitų asmens ypatybių.

4.3. Globos namuose draudžiama bet kokia smurto forma, nukreipta:

4.3.1. Paslaugų gavėjų prieš paslaugų gavėjus;

4.3.2. Darbuotojų prieš paslaugų gavėjus;

4.3.3. Paslaugų gavėjų prieš darbuotojus;

4.3.4. Darbuotojų prieš kitus darbuotojus.

5. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

5.1. **Smurtas** – tai vieno žmogaus arba žmonių grupės prievartos veiksmas prieš kitą žmogų arba žmonių grupę, iš to turint kokios nors naudos arba pasitenkinimo.

5.2. **Smurtu laikoma** visa, kas daro asmeniui psichologinę, fizinę, dvasinę/emocinę žalą ir sukelia kančią, grasinimai, bandymai apriboti asmens laisvę, nepriežiūra.

5.3. **Psichologinis (emocinis) smurtas** – tyčiojimas, grasinimai, gąsdinimai, užgauliojimai, atstūmimas/emocinis šaltumas, žodinė agresija, nepagarbus elgesys arba ignoravimas, kalbėjimas pakeltu tonu arba asmens orumą žeminančiu tonu ir pan.

5.4. **Fizinis smurtas (tiesioginis)** – mušimas, purtymas, žaibymas, fizinio suvaržymo priemonių taikymas, pagalbinių judėjimo priemonių atėmimas ir kt.

5.5. **Fizinis smurtas (netiesioginis)** – vaistų skyrimas be gydytojo leidimo ir kt.

5.6. **Nepriežiūra** – būtinos kasdienės pagalbos ir higienos arba bendros priežiūros nesuteikimas; nepakankamas aprūpinimas maistu ir gėrimu; nepakankama nevaikštančių gyventojų priežiūra, dėl kurios susidaro pragulos ir kt.

5.7. **Smurto prevencija** – planingų ir sistemingų priemonių veikla, skirta fizinio ir psichologinio smurto rizikai mažinti.

5.8. **Smurto intervencija** – Globos namų darbuotojų koordinuoti veiksmai, nukreipti į fizinio ir psichologinio smurto bei finansinio piktnaudžiavimo stabdymą.

II. SMURTO PREVENCIJA

6. Fizinio ir psichologinio smurto prevencija:

6.1. Globos namų darbuotojų švietimas – kiekvienų metų darbuotojų Kompetencijų tobulinimo ir mokymo plane numatomi vidiniai mokymai, skirti smurto rizikai prieš paslaugų gavėjus mažinimui, apimantys visų darbuotojų švietimą, informavimą ir kitas priemones:

6.2. emociškai saugios aplinkos sukūrimas;

6.3. vadovavimasis Globos namų vidaus tvarkos taisyklėmis, pareigybės aprašymuose, įstaigos Etikos kodekse numatytais elgesio normomis.

6.4. periodišką Globos namų paslaugų gavėjų švietimą grupinių užsiėmimų metu:

6.4.1. parengta ir kiekvienam gyvetojui išdalinta atmintinė apie smurtinio elgesio netoleravimą ir pranešimo apie smurtą būdus;

6.4.2. kalbėjimas su paslaugų gavėjais apie elgesį galimo smurto atvejais;

6.4.3. ugdyti paslaugų gavėjų kultūrą, kurioje smurtas netoleruojamas;

6.4.4. mokyti pykčio valdymo, streso įveikimo, bendravimo įgūdžių, kurie padėtų išvengti smurto ar jį sumažinti, skatinant saugios aplinkos kūrimą;

6.4.5. paslaugų gavėjų supažindinimas su elgesio taisyklėmis, jų aptarimas;

6.4.6. vengimas apgyvendinti viename kambaryje paslaugų gavėjus, kurie nuolat konfliktuoja tarpusavyje, yra agresyviai nusiteikę vienas kito atžvilgiu;

6.4.7. paslaugų gavėjų, linkusių į agresyvų elgesį, individualus palydėjimas ir buvimas su jais įvairiose veiklose.

7. Už šių prevencinių priemonių vykdymo kontrolę yra atsakinga, Globos namų socialinė darbuotoja.

8. Nepriežiūros prevencija:

8.1. paslaugų gavėjo asmens higienos procedūrų pastovus atlikimas (maudymasis ne rečiau kaip kas 7 dienas, rytinio ir vakarinio tualetu atlikimas, pragulų profilaktika ir pan.);

8.2. pilnas aprūpinimas asmens higienos priemonėmis (kremai, sauskelnės ir pan.) ir judėjimą palengvinanti technika (vaikštynė, funkcinė lova ir kt.);

8.3. teisingas gydytojo paskyrimų vykdymas;

8.4. esant poreikiui, kūno padėties keitimas, sodinimas, vežimas į lauką ir pan.

9. Už šių prevencinių priemonių vykdymo kontrolę yra atsakinga, Globos namų slaugytoja.

III. SMURTO INTERVENCIJOS PROCEDŪROS

10. Fizinio ir psichologinio smurto intervencijos procedūros

10.1. Globos namų darbuotojų reagavimas į įvykusį ar įtariamą smurtą:

10.1.1. Globos namų darbuotojai, pastebėję bet kokį smurto atvejį, turi nedelsdami reaguoti ir stabdyti ar atskirti asmenį, kuris panaudojo smurtą. Jeigu darbuotojai nepajėgūs sustabdyti smurtautojo, bendruoju pagalbos telefonu kviečiami policijos pareigūnai;

10.1.2. Globos namų darbuotojai, esant poreikiui, suteikia pirmąją pagalbą nuo smurto nukentėjusiam asmeniui, jeigu yra poreikis - kviečiama greitoji medicinos pagalba.

10.2. Informavimas apie įvykusį smurto atvejį:

10.2.1. Globos namų darbuotojai, apie įvykusį smurto atvejį nedelsiant informuoja Globos namų direktorių telefonu, bet kuriuo paros metu;

10.2.2. Globos namų darbuotojai, kurie tapo smurto atvejo liudininkais, nedelsiant registruoja įvykį į Neigiamo pobūdžio įvykių ir jų pasekmių asmeniui registracijos žurnalą. Pranešime

nurodoma, ar smurtavo Globos namų darbuotojas, paslaugų gavėjas ar pan., smurto situacija, apraiškos ir aplinkybės, smurtautojo ir aukos charakteristikos;

10.2.3. Globos namų direktorius, kitą darbo dieną informuoja globos namų administraciją apie įvykusį smurto atvejį;

10.2.4. Globos namų socialiniai darbuotojai, gavę informaciją apie smurto atvejį tą pačią arba kitą darbo dieną, informuoja nuo smurto nukentėjusio paslaugų gavėjo šeimos narius.

10.3. Sprendimų priėmimas dėl įvykusių smurto atvejų:

10.3.1. Globos namų direktoriaus, sudaryta komisija visiems smurto atvejams tirti, gavusi pranešimą apie smurtą, nedelsiant imasi tirti smurto atvejį;

10.3.2. išsiaiškinus įvykusio smurto atvejo detales, per 5 darbo dienas, komisija numato veiksmų planą su pagalbos, drausmių ir prevencijos priemonėmis bei įvardija darbuotojus, atsakingus už plano priemonių vykdymą.

10.4. Direktoriaus sudaryta komisija, kontroliuoja veiksmų plano vykdymą.

10.5. Darbuotojai, atsakingi už veiksmų plano priemonių vykdymą, plane įvardytu periodiškumu informuoja komisiją apie plano priemonių vykdymą.

10.6. Komisija vertina veiksmų plano vykdymą ir, esant poreikiui, jį koreguoja arba užbaigia smurto atvejo tyrimą.

9. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

11. Šis Tvarkos aprašas įsigalioja nuo jo patvirtinimo dienos.

12. Su Tvarkos aprašu visi darbuotojai supažindinami pasirašytinai, o paslaugų gavėjams įteikiamos atmintinės, organizuojami periodiniai šviečiamieji užsiėmimai smurto prevencijos temomis.

Parengė:

Vyriausioji socialinė darbuotoja Rūta Patėjūnienė